

Rottehuller ved bygning og rottegift kasse. Rotterne har gnavet isoleringen ud af væggen. Foto: Kristian Knage-Drangsfeldt, SEGES, Økologi.

Rotterne kommer – vil du opvarte og give dem logi hele vinteren?

Konklusion

Rotter spiser 20-30 gram foder om dagen, det bliver til 9 kg foder pr. rotte om året.

Rotter spredte sygdomme såsom salmonella, nysesygge, E. coli med flere blandt dine svin.

Rotter er en yderst effektiv ødelægger. Den kan gnave sig igennem alt, der er blødere end jern, derfor skal bygninger og stalde sikres bedst muligt, inden rotterne flytter ind.

Af Kristian Knage-Drangsfeldt,
SEGES, Økologi, krkd@seges.dk

I skrivende stund er høsten i fuld gang, og rotteproblemerne er på et minimum, da der er rigelig med føde andre steder. Inden for to måneder kommer kulden, og fødegrundlaget på marker og i krat bliver væsentligt forringet, og så drager rotterne ud for at fin-

de mad og vand; rotterne vælger naturligvis de steder, hvor der er lettest adgang til mad og drikke.

Rottebekæmpelse i bygninger

Der skal være fokus på forebyggelse, da en stor del af problemet kan begrænses her. Foderladen er et perfekt sted som bolig og spisekammer for rotter. Sikring af

foderlade er en tre-trins raket:

Sikring af arealet omkring bygningen

Hold rent omkring bygninger, fjern paller, gamle maskiner, byggemateriale osv.

Fjern bevoksning tæt på bygninger. Bevoksningen skal slås således, at der ikke ligger et lag isolerende dødt plantemateriale tilbage, som beskytter rotterne mod fugle og andre rovdyr.

Gennemgå om der er vekslers og huller langs fundamentet - huller fyldes og lukkes. Gennemgå fundamentet senere for at tjekke hvor meget aktivitet der er.

Sikring af bygningen

Hold porte og døre lukket, elektroniske åben-luk systemer kan være en stor hjælp. Du skal tætte huller og sprækker i bygning, porte, vinduer, døre, ved snegle-render osv. Brug cement eller metalplader.

Sikring inde i bygning og stalde

Det gælder om at begrænse rotternes muligheder for vand, foder og gemmesteder i bygningerne. Siloer og trug sikres ved at afskærme for rotter og mus. Huller og sprækker skal lukkes. Rod i foderladen skal fjernes, da det er et

godt gemmested for rotter.

Foderautomaterne skal sikres bedst muligt. Normalt har producenterne af automaterne lavet dem så sikre, at det kun er der, hvor foderet kommer ud til grisene, at rotterne har adgang til det. I mange besætninger er låget taget af automaten for lettere at kunne gennemføre det daglige arbejde.

Kanaler i og under gulvet, det vil sige gyllekanaler og tørrekanaler, sikres og tætnes, hvor det er nødvendigt. Naturlig rottebekæmpelse er at have kat eller hund (rottehund).

På faremarker

Nøglen til bekæmpelse af rotter ligger i at stresser rotterne mest muligt. Rotterne stresses ved at afskære dem fra foder og vand samt ved at ødelægge deres redepladser og tilholdssteder. Desuden bryder rotterne sig ikke om at passere åbne pladser, da det gør dem sårbare over for rovdyr, derfor skal området holdes ryddet, og græsset skal holdes nede på køreveje.

Spor af rotter

Tilstedeværelse af rotter konstateres ved fund af deres ekskrementer, som er en cm lange og normalt sorte. Der ligger fem til otte ekskrementer sammen. Rot-

Rottebekæmpelsesplakat fra omkring 1950. Hele året formerer rotterne sig. En rotte er kønsmoden, når den er 10 uger gammel. Der er mellem 8-10 unger pr. kuld. Fra Rotter, Vejledning fra Miljøstyrelsen NR1, 2005

Fakta om rotter

- Gnaver sig gennem 10 cm tyk beton på under 10 minutter.
- Løfter 1,2 kg.
- Springer ca. en meter i højden.
- Maser sig gennem et hul med en diameter på en cm.
- Tilbagelægger mere end en km på en nat for at finde føde.

Maskiner og ukrudt står langs muren. Når ukrudt dør, ligger det sig som en dyne, der beskytter skadedyr mod rovdyr og kulde. Foto: Kristian Knage-Drangsfeldt, SEGES, Økologi.

tehuller har en diameter på to til fire cm med en veksler til hullet. I græs og støv kan man finde rotternes vekslers mellem redepladser og spisekammer, hvilket er et sikkert tegn på rotteaktivitet.

Nye vilkår for rottebekæmpelse

Den permanente bekæmpelse sluttede 11. juli 2016, men det er fortsat tilladt at bruge muse- og rottegift, så snart der ses spor af mus og rotter på ejendommen, men det vil ikke længere være tilladt at udlægge gift til forebyggende bekæmpelse. Det er sikringsfirmaerne, der vurderer, hvornår en bekæmpelsesperiode er afsluttet, og giften skal fjernes fra rottekasserne igen. Permanent bekæmpelse er dog stadig lovlig i gyllekanaler, hvor børn og andre dyr ikke kan komme i kontakt med giften.

Der arbejdes på løsninger i projekt 'Fodring af økologiske grise - bedre økonomi og miljø' med fokus på rotten på friland, men også i bygningerne. Projektet er støttet af GUDP og Svineafgiftsfonden.

